

JUMHURIYYAR MISRA TA LARABA

24 Jimada al-Akhir, 1440□

MA'AIKATAR ADDININ MUSULUNCI

1 Maris, 2019

(1)

**GINA INGANTACCEN TATTALIN ARZIKI DA TASIRINSA WAJEN WANZAR DA
KWANCIYAR HANKALIN AL'UMMA**

Godiya ta tabbata ga Allah Ubangijin talikai, wanda a cikin littafinsa mai girma yake cewa: **((Allah shi ne ya halicce ku daga kasa, ya kuma nemi da ku raya ta))**, Ina shaidawa babu abin bauta wa da gaskiya sai Allah shi kadai, ba shi da abokin tarayya.. Ina shaidawa cewa lallai shugabanmu, kuma Annabinmu Muhammadu bawansa ne, kuma Manzonsa.

Bayan haka:

Lallai tattalin arziki mai karfi muhimmin jigo ne cikin jiga-jigan daula, ginshiki ne mai karfi da kasa ba za ta iya gina komai ba idan babu shi, da karfin tattalin arziki ne kasashe suke iya sauke nauyinsu na cikin-gida da na waje, suke kuma iya samar da nagartacciyar rayuwa ga 'yan kasa, a duk sanda tattalin arzikinsa ya yi rauni, to kuwa talauci da cututtuka, da rashin tabbas a rayuwa, da karuwar matsaloli ne za su yadu, dabi'u za su gurbace, laifuffuka za su yawaita, kuma hakan zai zamo wata dama ce ga makiya da suke jiran kowace irin dama, domin su yi amfani da ita wajen durkusar da kasa, da jefa ta cikin rudani da rikicin da ba su da iyaka, saboda haka ne Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam) a bayan kowace sallah yake neman Allah ya yi masa tsari da talauci, yana cewa: **(Ya Ubangiji ina neman ka yi mini tsari da kafirci, da talauci, da azabar kabari).**

Lallai duk al'ummar da ba ta iya samarwa da mallakan abincinta, da tufafinta, da magangunanta, da makamanta, to kuwa ba ta iya mallakan

(۲)

komai cikin sha'aninta, ba ta da ra'ayin kanta, ba ta da wata daraja da kima, masu hikima suna cewa: Ka kyautata wa duk wanda ka ga dama sai ka zamo sarkinsa, ka wadatu ga barin duk wanda ka ga dama, sai ka zamo sa'ansa, ka bukaci duk wanda ka ga dama, sai ka zama bawansa.

Lallai addininmu mai daraja ya karantar da mu cewa, lallai hannu da yake a sama, yafi hannun da yake a kasa alhairi, Annabinmu (SallalLahu alaiHi wa sallam) yana cewa: (Hannun sama yafi hannun kasa alhairi), haka ma (SallalLahu alaiHi wa sallam) yana cewa: (Mai bayarwa shi ne a sama, mai roko kuma shi ne a kasa), kuma ko shakka babu, kan cewa wannan ma'anar ta game al'ummomi, da ma'aikatu, da iyalai, da daidaikun mutane, babu wata al'umma, ko ma'aikata, ko iyali da za su cigaba sai sun bi wasu ka'idoji, a cikin ka'idojin akwai:

Aiki wajen samar da abubuwan da ake bukata: A nan ba wai kawai ana bukatar samar da abin da ake bukata ba ne, har da kyautatawa wajen samarwa da shi, da inganta shi, da kuma kawata shi, da shiga fagagen da suka fi muhimmanci, wadanda suka fi kawo alhairai ga tattalin arzikin kasa, lallai shari'a ta yi umurni da a yi aiki, a kuma samar da abubuwan bukata, kuma haka wajibin kasa ce da ya hau kanmu, Allah mai girma da daukaka ya bayar da umurnin a bazama cikin kasa; domin neman arziki, bayan an gabatar da hakkin Allah Madaukakin Sarki, Allah mabuwayi yana cewa: **((Idan an kammala sallah, to ku bazama a cikin kasa, ku nemi falalar Allah, ku ambaci Allah sosai, ko za ku sami babban rabo)),** da aiki ne ake

(۳)

iya raya kasa, a kuma samar da halifancin da dan Adam yake yi a cikinta, da aiki ne mutum yake iya kare mutuncinsa, mai aiki sai dai ya bayar, shi ba ya roko, yana ciyarwa, ba kuma ya bara, babu shakka Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam) sanya abin da mutum ya same shi da guminsa a cikin mafificin abin da zai iya sanyawa a cikin uwar hanjinsa, (Sallallahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Dan Adam bai taba cin wani abinci da yafi wanda ya same shi da guminsa ba, lallai Annabi Dawud (AlaiHis Salam) ma guminsa yake ci).** Lallai (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya gargadi mutanen da suka zabi kasala da zaman hutu, da kuma yin bara wajen rokon mutane, ya gargade su da sharri, gami da azabar da za su same su, a inda yake cewa: **(Mutum ba zai gushe ba yana roko, har sai ya hadu da Allah babu kunya a fuskarsa),** Sayyiduna Umar (Allah ya kara yarda da shi) yana cewa: Ahir dinku da neman hutu, yin haka rafkana ne dungurungun dinsa.

Lallai addinin Musulunci ya daukaka darajar aiki, inda ya sanya shi a matsayin mafi girma ibadu, wanda shi ne jahadi domin daukaka kalmar Allah Madaukakin Sarki, bawa yana samun lada sakamakonsa, da a ce zai rasu a lokacin da yake neman arzikinsa, to kuwa lallai ya rasu ne akan hanyarsa ta yi wa Allah biyayya, an karbo Hadisi daga Ka'ab Bn Ujrat (Allah ya kara yarda da shi), ya ce: wani mutum ya wuce ta wurin Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam), sai Sahabban Manzon Allah (Sallallahu alaiHi wa sallam) suka ga irin yanda yake kazar-kazar da nishadi, sai suka ce: ya Manzon Allah, ina ma fisabilLahi yake yi? Sai Manzon Allah (Sallallahu

(£)

alaiHi wa sallam) ya ce: **(Idan ya fito ne domin ya nema wa kananan yaransa abinci, to ya fito ne fisabililLahi, haka ma idan ya fito ne saboda ya sami abin da zai iya daukan nauyin iyayensa tsofaffi guda guda biyu, to ya fito ne fisabililLahi, haka ma idan ya fito ne domin ya nema wa kansa arziki domin ya samu ya kame, to lallai ya fito ne fisabililLahi, amma idan ya fito ne kawai saboda duniya ta ganshi, domin ya yi fankama, to a nan ya fito ne fisabilis- Shaidan)**. Game da kira zuwa ga yin aiki ne Annabinmu (SallalLahu alaiHi wa sallam) yake cewa: **(Idan lokacin tashin alkiyama ya yi, alhali akwai iccen dabino a hannun daya daga cikinku, idan dai har ya sami dama na ya dasa shi, to ya dasa)**.

Lallai (SallalLahu alaiHi wa sallam) yakan samar da mafita ga matsalar rashin aikin yi, da kuma yin amfani da duk wani karfi da ake da shi, an karbo Hadisi daga Anas Bn Malik (Allah ya kara yarda da shi), wani mutum cikin mutanen Madina "al-Ansar" ya zo wurin Annabi (SallalLahu alaiHi wa sallam) yana rokonsa, sai ya ce masa: **(Shin babu komai a gidanka ne?)**, sai ya ce: akwai, tufafi ne da muke sanya wani daga ciki, sauran kuma mu shimfida, da kuma kwaryar da muke shan ruwa, sai ya ce: **(Je ka kawo mini su)**, ya ce: sai kuwa ya kawo su, sai Manzon Allah (SallalLahu alaiHi wa sallam) ya dauke su da hannunsa, ya ce: **(Wane ne zai sayi wadannan?)** sai wani mutum ya ce: Ni ne, na saya dirhami daya, sai ya ce: **(Wane zai yi kari akan dirhami daya?)** har sau biyu, ko sau uku, sai wani mutum ya ce: na saya dirhami biyu, sai kuwa ya ba shi, ya amshi dirhami biyu ya mika wa

(e)

wannan mutumin Madina, sai ya ce masa: **(Ka sayi abinci da dirhami daya, ka bai wa iyalanka, dayan kuma ka sayo ruwan guduma ka kawo mini)**, sai kuwa ya kawo, sai Manzon Allah (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya gyara masa kota da hannunsa, sanna ya ce masa: **(Ka tafi ka yi ta yin icce kana sayarwa, kada ka yarda ka dawo nan sai bayan kwanaki goma sha biyar)**, sai kuwa wannan mutumi ya tafi yana ta yin icce yana sayarwa, ya dawo da dirhami goma a hannunsa, ya ware wasu ya sayi tufafi, wasu kuma ya sayi abinci, sai Manzon Allah (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya ce: **(Wannan kam ya fi akan ka zo ranar alkiyama da wata alama a fuskarka, lallai roko bai halatta ba sai ga mutane uku: Ga wanda talauci ya tsananta masa, da kuma wanda bashi ya yi masa yawa, da kuma wanda diyaa ta hau kansa, in bai bayar ba za a yi masa kisasi).**

Rashin almubazzaranci: Rashin yin almubazzaranci ginshiki ne wajen raya kasa, da samar da cigaban al'umma, lallai shari'ar Musulunci ta yi kira ga mabiyanta da su nesanci yin barna, su kuma kyautata hanyar amfani da ni'imomin da Allah Madaukakin Sarki ya yi masu a dukan bangarorin rayuwa, inda Allah mai girma da daukaka yake cewa: **((Kada ka yi almubazzaranci da ya wuce kima, lallai masu almubazzaranci 'yan uwa ne na shaidan, shi kuwa shaidan mai tsananin kafirce wa Ubangijinsa ne)),** yana kuma cewa: **((Ku ci, ku sha, amma kada ku yi barna, lallai Allah ba ya son mabarnata)),** karkashin samun daidaito wajen yin amfani da arziki ne Annabinmu (Sallallahu alaiHi wa sallam) yake cewa: **(Dan Adam bai taba**

(٦)

cika wani masaki mafi sharri da ya wuce cikinsa ba, ‘yan lolomi kadan da za su ba shi karsashi sun ishe shi, in kuma ya zama dole, to ya raba cikinsa zuwa gida uku, kashi daya na abinci, kashi daya na abin sha, kashi daya kuma na numfashi). Lallai mun tabbatar da cewa rashin almubazzarancin bai takaita kawai a fagen abinci da abin sha ba, a’a, ya karade dukan bangarorin tattalin arziki, irin su ruwa, da wutan lantarki, da iskar gas, da sauran dukan abubuwan da muke amfani da su a rayuwarmu ,irinsu maganguna da sauransu, wannan shi ne abin da addinai suka kira mu zuwa ga gare shi, shi ne kuma abin da muka samu a cikin maganar Allah ta bakin Annabi Yusuf (AlaiHis Salam): **((Ya ce: za ku yi noma shekaru bakwai a jere, amfanin da kuka samu, ku bar shi a cikin zangarniyarsa, in banda kadan din da za ku ci))**, wannan kira ne zuwa ga kara yawan aiki ta hanyar yin aiki tukuru, da kuma rashin yin almubazzaranci daidai gwargwado, inda Allah Madaukakin Sarki ya ce: **((in banda kadan din da za ku ci))**, bai ce “in banda wanda za ku ci ba”.

Wannan ne abin da zan fada, ina kuma neman wa kai na da ku gafarar

Allah..

* * *

Godiya ta tabbata ga Allah Ubangijin talikai, tsira da aminci su tabbata ga cikamakon Annabawa da da Manzanni, shugabanmu Annabi Muhammadu, da Alayensa da Sahabbansa, da kuma wadanda suka bi su da kyautatawa har zuwa ranar sakamako.

(Y)

Ya ‘yan uwana a Musulunci:

Babu shakka babban ginshiki wajen gina ingantaccen tattalin arziki shi ne mutane su sauke dukan nauyin da ya rataya a wuyarsu, da kuma su nesanci mummunar dabi’ar nan ta kokarin amfana da hidindimun da ake gabatarwa ba tare da sun biya abin da ya rataya a kansu ba, ko kakarin amfanuwa, da rashin biyan kudinsu, duk wanda yake amfana da abubuwa, ba kuma ya iya samar da su, ko yake amsar albashi, alhalin ba ya aiki, yake kuma amfana da hidindimun da ake gabatarwa, ba tare da ya biya kudin hakan ba, to kuwa lallai ne ya sani cewa yana da hannu wajen ci bayan kasarsa, da wajen durkusar da tattalin arzikin kasa, ginshikin da yake dauke da tattalin arzikin kasa shi ne yanda ‘yan kasa suke tasarrufi, da za mu buga misali da wutan lantarki, sai mu ce: an yi lokacin da wutar lantarki ta zamo mana matsala, sakamakon dauke wutar da ake yawan yi, hakan ya kai zuwa ga tabarbarewar hidindimun da ake gabatar wa ‘yan kasa, abin da ya yi mummunan tasiri a ma’aikatun tattalin arziki na kasa, a gefe daya kuma ‘yan kasa suka ji a jikinsu, Amma –maganar gaskiya ita ce- ma’aikatar wutar lantarki ba za ta iya samar da wutar lantarki, da kuma kyautata ta ba, a daidai lokacin da ‘yan kasa suke kin biyan kudin wutar lantarkin da suka amfana da ita, abin da biyan ne kawai zai sanya ma’aikatar da kamfanoninta su kara cigaba da sabunta wadannan hidindimun, bugu da kari, su samar da kayayyakin da ake bukata domin gudanar da aikin gyara tashoshi, da ma samar da sababbi, da kuma samar da makamashin da ake

(A)

bukata wajen haka, amma idan mutane suka biya kudin hidimar da ake gabatar masu, to a nan ne ma'aikatar za ta iya cigaba da gabatar da hidindimun da take gabatarwa, da kuma sabunta su, haka al'amarin yake a fannin jiragen kasa, da jiragen karkashin kasa, da sauran hidindimun da ake gabatarwa.

Kaurace wa biyan kudin hidindimun da ake gabatarwa da wasu mutane suke yi, ko kuma kokarinsu na cewa su ne kawai za su amfana da su banda sauran mutane, lallai abubuwa ne da suka yi hannun-riga da karantarwar addini, da ma tsare- tsaren tattalin arziki masu adalci, hakan kuma yana kai wa ne zuwa ga durkusar da karfe tattalin arzikin kashashe, ta ma yiwu hakan ya kai zuwa ga faduwar tattalin arzikin a kasa warwas, inda haka yake nufin faduwar kasar.

Saboda haka, biyan duk wani abu da ya rataya a kanmu, a kuma cikin lokaci wajibi ne na shari'a; domin wannan shi ne yarjejeniyar da aka kulla tsakaninmu da masu gabatar mana da wadannan hidindimun, irin su kamfanin wutar lantarki, da hukumar da take samar mana da ruwa.. sam bai halatta a kaurace wa biyan ba, lallai Allah Madaukakin Sarki ya umurce mu da cika alkawari a inda yake cewa: **((Ya ku wadanda kuka yi imani da Allah, ku cika alkawurranku))**, wannan ayar mai girma ta game duk wani alkawari da mutum zai kulla da waninsa.

A Hadisi mai girma, Annabinmu (Sallallahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Musulmai kam suna nan akan sharadin da suka yi a tsakaninsu, sai dai**

(٩)

idan sharadin ya haramta halal, ko sharadin da ya halatta haram), a wata ruwayar: **(Musulmai suna kan sharadin da suka yi a tsakaninsu)**, lallai wadanda suke kaurace wa biyan abin da suka kulla yarjejeniya a kansa, suna amfana da shi, amma ba sa biyan abin da ya rataya a wuyansu, sun munana ta fuskoki biyu: na farko: rashin cika alkawari, na biyu kuma: suna amfana ne da hakkokin da ba nasu ba, suna kuma guje wa biyan abin da yake a wuyansu..

Saboda haka, kaurace wa biyan kudin hidindimun da ake gabatarwa haramun ne a shari'ance; domin rashin cika sharadin da aka kulla ne a yarjejeniyar da aka yi, kuma wofintar da hakkoki ne, sannan kuma raunata ma'aikatun gwamnatoci ne.

Lallai muna kara tabbatar da muhimmancin yawaita shirye-shiryen da za su bayar da kariya ga al'ummarmu, kaman yanda muke karfafa cewa: dole ne wadannan hidindimun su isa zuwa ga wadanda suka cancanta, musamman wadanda suka fi bukata, kuma dole ne kowa ya dabi'antu da dabi'un addini na kyawawan dabi'u, wanda bai cancanta ba ya kawar da kai, ya bar wannan shirin ya isa zuwa ga wadanda suka cancanta.

Ya Ubangiji ka taimake mu wajen sauke wajiban kasarmu da suke rataye a wuyanmu, ka kare Misrarmu, da saura kasashen duniya.